

Carrièreperspectief voor doktersassistent,

Mensen die met relatief kleine (spoed)klachten binnenlopen bij de huisartsenpost kunnen de tijdsdruk behoorlijk doen toenemen. Voor Leerpunt KOEL in Zwijndrecht aanleiding om doktersassistenten op te leiden tot Spreekuurondersteuner Huisartsenzorg (SOH), waarbij ze de anamnese leren afnemen, onderzoek doen en vijftien veelvoorkomende kleine letsels zelfstandig leren behandelen. Dit geeft verlichting voor de huisarts tijdens piekmomenten in het spreekuur en een aantrekkelijke functieverbetering voor de doktersassistent.

Bij de huisartsenpost (hap) en tijdens het spreekuur in de huisartsenpraktijk kunnen onaangekondigde 'binnenlopers' met relatief klein letsel, zoals een enkelblessure door het voetballen, het spreekuur behoorlijk onder druk zetten. Dit moest toch beter kunnen, vonden in 2010 de huisartsenposten in Vlaardingen en Rijnmond. Daarop ontstond het idee om doktersassistenten en triagisten te leren om zelfstandig een anamnese af te nemen en vijftien veelvoorkomende kleine klachten te leren behandelen. De opleiding tot Spreekuurondersteuner Huisartsenzorg (SOH) was daarmee een feit.

"Natuurlijk heb je wel solide theoretische- en basiskennis nodig", vertelt Geert van Dijk, huisarts en adviseur bij Leerpunt KOEL en betrokken bij de opleiding. "Daarom hebben we een protocollehandboek voor doktersassistenten gemaakt, samen met vijf huisartsen

van KOEL en inmiddels ook met onze samenwerkingspartner DOKh uit Alkmaar."

Het handboek is gebaseerd op NHG-Standaarden en andere vooraanstaande protocollen, zoals het brandwondenprotocol van CBO. Het biedt afgebakende taakomschrijvingen en geeft antwoord op belangrijke vragen. Het beschrijft welk onderzoek de SOH dient te doen, mogelijke valkuilen, welke instructies er meegegeven moeten worden en in welke situaties overleg met de huisarts noodzakelijk is. Kinderen onder de twaalf jaar mogen niet door de SOH behandeld worden en in situaties van twijfel overlegt de SOH altijd met de huisarts. De huisarts moet de behandeling door de SOH structureel binnen een uur autoriseren. Zo behoudt de huisarts altijd de controle.

Stageperiode

Sinds 2011 zijn er 365 SOH's opgeleid. De opleiding heeft een doorlooptijd van minimaal drie maanden (zeven dagdelen) waarbij iedere les bestaat uit een korte herhaling van theorie, soms ondersteund met filmpjes, een casus met eventueel een LOTUS-slachtoffer, en het oefenen van de SOEP-registratie. De opleiding wordt afgesloten met een onafhankelijk examen, gecertificeerd door Pontifex. Vervolgens volgt een stage van zes tot negen maanden, waarbij elk van de vijftien klachten drie keer door de SOH in spé behandeld moet worden. De huisarts tekent dit af. "Dat klinkt makkelijker dan het is; het

Vijftien klachten die SOH's mogen afhandelen

- allergische huidreactie
- bijtwond
- bloedneus
- brandwonden
- corpus alienum huid
- enkeldistorsie
- keelpijn
- mictieklachten vrouw
- schaafwond
- scheur- en snijwond
- sinusklachten en verkoudheid
- tand door lip
- teenletsel
- tekenbeet
- wespen-, bijen-, insectensteek

Bij de huisartsenpost in Doetinchem oefenen de SOH's met hechten.

is méér dan alleen maar een handtekening", vertelt Emmy Barink, triagist en sinds 2011 SOH bij de hap in Doetinchem. "In de opleiding leren we om te registreren volgens de SOEP-methode, wat staat voor Subjectief – wat de patiënt vertelt, Onderzoek, Evaluatie – de (werk)diagnose – en de Prescriptie – de behandeling. Dat zet je op papier en is de registratie van het hele consult. Zo staat er ook in wat je wél hebt bekeken, maar wat er niet was – bijvoorbeeld: de enkel was niet rood – en welke adviezen je hebt gegeven aan de patiënt. De huisarts ondertekent dat verslag." Van Dijk vult haar aan: "We merken dat niet iedereen geschikt is voor de opleiding. Daarom bieden we ook de moge-

minder werkdruk voor huisarts

lijkheid van een assessment. De opleiding vraagt namelijk best veel van een doktersassistent: drie maanden scholing, leren, gevolgd door een stage van zes tot negen maanden en daarnaast gewoon werken.”

Complexer letsel

Als tachtig procent van de handtekeningen binnen is (een bepaalde klacht komt niet altijd drie keer tijdens de dienst van een SOH in opleiding voor), krijgt de doktersassistent een SOH-certificaat. Deze is twee jaar geldig, waarna bijscholing en herregistratie nodig is, die wederom twee jaar geldt. Van Dijk: “Protocolen kunnen door nieuwe inzichten tussentijds aangepast worden. Door herregistratie blijft de SOH up-to-date en handelt deze vanuit de meest recente kennis.”

Huisarts Geert van Dijk leidt voor Stichting KOEL ook zelf doktersassistenten en triagisten op tot Spreekuurondersteuner Huisartsenzorg.

Voordelen SOH

- **Kwaliteitsverbetering**
 - ontlasten piekmomenten spreekuur voor huisarts
 - meer tijd voor complexe patiënten
 - service naar patiënten, sneller geholpen
- **Carrièreperspectief**
 - functieverbetering geeft meer werkplezier
 - betere honorering wordt meegenomen in de volgende cao-onderhandelingen
- **Kostenbesparing**
 - de opleiding tot SOH verdient zich binnen een jaar terug (gemiddeld na 100 patiënten-contacten van de SOH)
 - bij drukte een SOH inschakelen is goedkoper dan een extra waarnemer of huisarts

Op de hap in Doetinchem zijn inmiddels twaalf van de zesentwintig triagisten ook SOH. “Per weekend zijn er vier SOH-diensten, dus gemiddeld werk je één keer in de drie weken een weekend als SOH”, vertelt Barink. “Als SOH kijk ik welke mensen op de hap in het spreekuur van de huisarts zijn ingepland met klachten die ik mag behandelen, zoals een wond aan de teen of sinusitis. Die haal ik uit het spreekuur van de huisarts. Voor deze klachten maakt het niet uit of de patiënt een uur of twintig minuten moet wachten, maar voor de patiënt zelf natuurlijk wel! Het is dus service. En tegelijkertijd verminderen we voor huisartsen de druk tijdens piekmomenten, zodat zij zich kunnen focussen op complexere letsels en klachten.”

Vertrouwen

De taken als SOH geven meer variatie en verdieping aan haar werk, vindt Barink. “Het is leuk om meer persoonlijk contact te hebben met patiënten. En het is boeiend om bijvoorbeeld een wond

te mogen bekijken en volgens protocol te behandelen. Het is belangrijk je eigen grenzen te kennen. Als je een bepaalde klacht niet zo vaak hebt behandeld, overleg je dus eerder met de arts en vraag je om even mee te kijken. Onze hap heeft zestig huisartsen en waarnemers. Voordat de patiënt weggaat, leggen we de behandeling altijd voor aan de arts voor akkoord. Door de grote groep huisartsen die bij de hap is betrokken, die natuurlijk niet alle SOH's even goed kennen, is een professioneel controlemoment extra belangrijk. Bij een huisartsenpraktijk werken huisartsen vaak met een of twee assistenten. Dan ken je elkaar heel goed en is het vertrouwen vanzelfsprekend groter.” <<

Tekst: Betty van Wijngaarden

Meer info over de opleiding, data en locaties?
Ga naar www.nvda.nl/spreekuurondersteuner-huisartsenzorg-soh/